Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Фізико-технічний інститут

КРИПТОГРАФІЯ КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ No1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела відкритого тексту

Виконали: Бойко Т. Я.

Хандрос А. В.

Група: ФБ-02

Мета роботи

Засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Завдання

Створити програму для розрахування частот букв та біграм у тексті достатньої довжини російською мовою, а також ентропії за її безпосереднім означенням. Застосувати цю програму обрахувавши частоти букв та біграм, ентропію на тексті. Оцінити надлишковість мови на основі отриманих результатів.

Хід роботи

• Частота букв

	freq with spaces	freq without spaces
	0,1628	
О	0,089	0,1062
а	0,0801	0,0957
е	0,0699	0,0835
н	0,0545	0,0652
И	0,0529	0,0632
т	0,0496	0,0592
Л	0,046	0,055
С	0,0437	0,0522
р	0,0372	0,0444
В	0,0331	0,0395
К	0,0296	0,0353
у	0,028	0,0335
M	0,0264	0,0316
п	0,0234	0,0279
Д	0,0227	0,0271
Я	0,02	0,0239
ь	0,0186	0,0222
ы	0,0154	0,0184
3	0,0152	0,0182
г	0,0126	0,0151
6	0,0126	0,015
ч	0,0119	0,0142
й	0,0087	0,0104
ж	0,0082	0,0098
ш	0,0068	0,0082
х	0,0061	0,0073
ю	0,0044	0,0052
щ	0,0031	0,0038
ц	0,0029	0,0035
ф	0,0025	0,003
9	0,0019	0,0023
ъ	0,0002	0,0002

• Частота біграм (повний список в .xlsx файлі)

	перехр. з пробілом		перехр. без пробіла
a	0,026124567	ла	0,017653808
0	0,019833486	то	0,01494615
е	0,018268913	на	0,013452062
П	0,016211607	но	0,011604409
н	0,015639748	ПО	0,011541151
И	0,01522835	СТ	0,011407481
ла	0,014670046	ен	0,011000071
Я	0,013480932	ал	0,01056894
С	0,013423872	не	0,01042661
В	0,013007115	ко	0,009609907
ь	0,012385447	ОС	0,009388128
то	0,012120008	ра	0,009244292
0	0,011551302	ac	0,009167856
на	0,011167015	ро	0,0089457
ПО	0,009655088	ОВ	0,008879054
но	0,009569025	он	0,008667442
СТ	0,009322817	ОТ	0,008613597
не	0,00866521	ни	0,008476539
Т	0,008502858	ол	0,007687323
И	0,008450211	ат	0,007500562
ал	0,008161129	ка	0,007495291
ал	0,000101125	Na	0,007 133231
ал	з пробілом	Na	без пробіла
а	-	ла	
	з пробілом 0,013061338 0,009918004		без пробіла 0,008785673 0,007488889
а	з пробілом 0,013061338	ла	без пробіла 0,008785673
a O	з пробілом 0,013061338 0,009918004	ла то	без пробіла 0,008785673 0,007488889
а О е	3 пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903	ла то на	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005
а о е п	3 пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139	ла то на по	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585
а о е п н	3 пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703	ла то на по но	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092
а о е п н	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306	ла то на по но ст	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565
а о е п н и	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161	ла то на по но ст ен	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565 0,005190524
а о е п н и ла	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994	ла то на по но ст ен	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565
а О е П Н И ла я	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507	ла то на по но ст ен ал	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565 0,005190524 0,004708184
а О е П Н И Ла Я С	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507 0,006050862	ла то на по но ст ен ал не	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565 0,005190524 0,004830181 0,004708184 0,004621958
а О е П Н И ла Я С В	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336	ла то на по но ст ен ал не ко	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565 0,005190524 0,004708184 0,004621958 0,004620828
а о е п н и ла я с в ь	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас	без пробіла0,0087856730,0074888890,0067602960,0057575850,0057380050,0056739940,0054830920,0052925650,0051905240,0048301810,0047081840,0046219580,004503726
а О е П Н И Ла Я С В Ь	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706 0,004866162	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас ра	без пробіла0,0087856730,0074888890,0067602960,0057575850,0057380050,0056739940,0054830920,0052925650,0051905240,0048301810,0047081840,0046219580,0046208280,0045037260,0044544
а 0 е п н и ла я с в ь то о на	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706 0,004866162 0,004754564	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас ра	без пробіла0,0087856730,0074888890,0067602960,0057575850,0057380050,0056739940,0054830920,0052925650,0051905240,0048301810,0047081840,0046219580,0046208280,0045037260,00445440,004305669
а 0 е п н и ла я с в ь то о на	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706 0,004866162 0,004754564 0,00467323	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас ра ро	без пробіла 0,008785673 0,007488889 0,006760296 0,005757585 0,005738005 0,005673994 0,005483092 0,005292565 0,005190524 0,004830181 0,004708184 0,004621958 0,004620828 0,004503726 0,0044544 0,004295879
а о е п н и ла я с в ь то о на по но	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706 0,004866162 0,004754564 0,00467323 0,004363342	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас ра ро ов	без пробіла0,0087856730,0074888890,0067602960,0057575850,0057380050,0056739940,0054830920,0052925650,0051905240,0048301810,0047081840,0046219580,0046208280,0045037260,00445440,0042958790,00421643
а 0 е п н и ла я с в ь то о на по но ст	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006673161 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706 0,004866162 0,004754564 0,00467323 0,004363342 0,004246385	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас ра ро ов он	без пробіла0,0087856730,0074888890,0067602960,0057575850,0057380050,0056739940,0054830920,0052925650,0051905240,0048301810,0047081840,0046219580,0046208280,0045037260,00445440,0043056690,004216430,003830483
а о е п н и ла я с в ь то о на по но ст не	з пробілом 0,013061338 0,009918004 0,009088903 0,008033139 0,007796703 0,007603772 0,007339909 0,006711306 0,006524994 0,00617507 0,006050862 0,005775336 0,005559706 0,004866162 0,004754564 0,00467323 0,004363342	ла то на по но ст ен ал не ко ос ас ра ро ов он от ни	без пробіла0,0087856730,0074888890,0067602960,0057575850,0057380050,0056739940,0054830920,0052925650,0051905240,0048301810,0047081840,0046219580,0046208280,0045037260,00445440,0042958790,00421643

• Ентропія та надлишковість

Ентропія Н1 без пробілів 4.4583236806704765

Надлишковість R1 без пробілів 0.1000914373693188

Ентропія Н1 з пробілами 4.4583236806704765

Надлишковість R1 з пробілами 0.10833526386590475

Ентропія Н1 без пробілів 4.369566780679863

Ентропія Н2 без пробілів, біграми пересікаються 4.646183743845846

Надлишковість R2 без пробілів, біграми пересікаються 0.062172055212114996

Ентропія Н2 з пробілами, біграми пересікаються 4.478967238346061

Надлишковість R2 з пробілами, біграми пересікаються 0.1042065523307878

Ентропія Н2 без пробілів, біграми не пересікаються 4.646370191547851

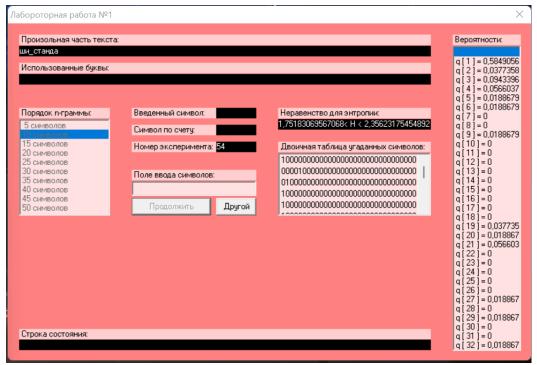
Надлишковість R2 без пробілів, біграми не пересікаються 0.06213442091376997

Ентропія Н2 з пробілами, біграми пересікаються 4.47947639932785

Надлишковість R2 з пробілами, біграми пересікаються 0.10410472013443006

CoolPinkProgram

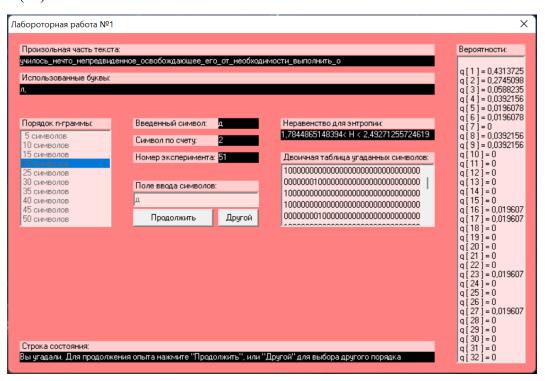
H(10)

1.752<H<2.356

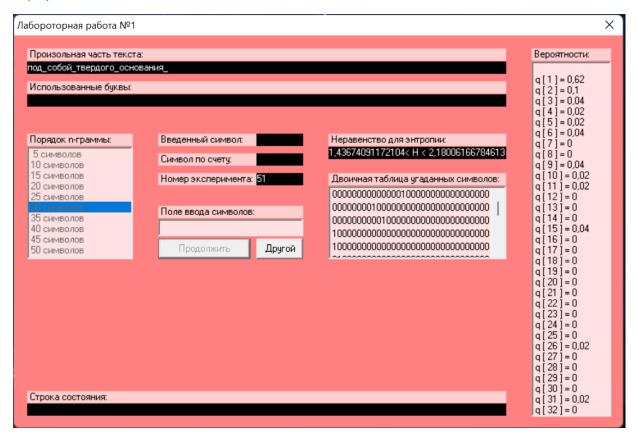
0.6496 > R > 0.5288

H(20)

1.784<H<2.492

0.6432 > R > 0.5016

1.437<H<2.18

0.7126 > R > 0.564

• Висновок

Виконуючи лабораторну роботу ми дослідили ентропію та надлишковість російської мови на різних джерелах тексту. В теорії, результати не повинні сильно відрізнятися для різних джерел тексту, але на даному етапі код містить помилку, через яку перехресні біграми у тексті з пробілами обробляються некоректно (помилково обчислюється ентропія, а отже і надлишковість). Відловити помилку не зламавши всього іншого не вдалось.